

5. Pro mala mensuratione lignorum nullus poena pecuniaria, sed corporali, vel luti tritium istum funis, aut fustigationis, aut berlinae arbitrio Judicis puniatur.

6. Camerarius Ripae aliquas compositiones facere non possit, nisi praecedente legitimo processu, & decreto, & omnes compositiones in libro annotentur.

*De Judicibus Criminalibus Urbis,
& pertinentibus ad eos.*

§. X.

1. **J**udices criminales Urbis, seu Locumtenentes, & eorum Substituti, quibus certum a Nobis salarium est constitutum, illo contenti nihil prorsus, aut pecuniae, aut alterius cujuscumque rei etiam minime quantitatis a quoquam etiam sponte dante accipiant, neque pro sportulis, seu propinis sententiarum, vel pro decretis, absolutionibus, aut relaxationibus quibuscumque in quibuscumque causis etiam delegatis, & Commissariis, neque quovis alio modo, titulo, vel nomine, etiam muneris, vel regalarum quamvis esculentum, vel poculentum, etiam in casibus alioqui de jure, vel quacumque Constitutione permittis, sub privationis officii, & inhabilitatis impostum ad quodlibet judicandi munus, & alius nostro, & Successorum nostrorum arbitrio infligendis poenis.

2. Camerarius, Tefaurarius, & Praefides Camerae, excepto Praefide Riparum, item Hospitalium, Confraternitatum, ac aliorum locorum piorum, seu Collegiorum Rectores, & alii quicumque habentes in Urbe jurisdictionem criminalem, & facultatem Judices deputandi, non deputent in criminalibus causis alios Judices, quam aliquem ex ordinariis sibi beneficium, qui nullas debeat recipere sportulas, ut supra sancitum est, & in describendis actis, atque processu, utatur proprio sui Tribunalis Notario, nisi Notarius deputantis habeat officium titulo oneroso, & jus scribendi etiam in criminalibus, quo casu ipse deserviat in dictis causis, etiam apud Judices deputatos.

3. Nullus autem Judicum in causis criminalibus procedat, vel sententiam ferat, nisi Procuratore Fiscali, vel Commissario Camerae respective in omnibus actis, in quibus de jure citari debent, legitime citatis.

4. Minusque transmittantur extra Urbem Monitoria, nec aliquod Judicium ad Fiscum, vel Commissarii Camerae respective instantiam, introducantur sine procuratoris Fiscum, vel Commissarii Camerae licentia.

5. Nec quisquam capiatur sine indicis ad instantiam cujuscumque instigatoris, nisi in causis gravibus arbitrio Judicis, & tunc non nisi data cautione per instigatorem de reficiendo damna, expensas, & interesse, necnon etiam (si ita Judici visum fuerit) de se representando.

6. Nec concedant Judices in causis Criminalibus significationes aliquas, nisi in

causis coram se, vel in suo Tribunali, & aliter data non observentur.

7. Pariter non relaxent monitoria Criminalia pro contraventione inhibitionis obtenta in causa civili, sed agatur pro ea civiliter coram Judice, qui dedit inhibitionem, nisi forte contraveniendo fuerit vis aliqua illata, vel injuria realis, aut verbalis in spreum inhibitionis, & Judicis contemptum.

8. Contra reum absentem, & contumacem pro delicto, quilibet Judex competens procedere valeat, nec alter alterius processu impediatur.

9. Non transmittantur contra reos absentes citationes, aut Monitoria ad informandam Curiam sub pecuniaria multa, quando Judex habet in processu probationes, vel indicia contra illos sufficientia ad transmittendum monitorium, sive inquisitionem, aut citationem super delicto.

10. Nec committentur unquam in monitoriis poenae corporales majores poena delicti, pro quo monitio fit.

11. Item inquisito Reo non fiat inventarium illius bonorum, nisi agatur de delicto, pro quo veniat imponenda poena capitalis, vel confiscationis bonorum, aut alia notabilis poena.

12. Et quando inventarium conscientium fuerit, non describatur inventarium hujusmodi in registro, sed tantum moderata merces pro qualitate rei a Notario accipiat.

13. Et casu quo propter rei contumaciam inventarium fieri contingat, non nisi unicum fiat.

14. Relaxatus ab uno Judice, non possit ab alio pro eadem causa carcerari.

15. Similiter pro pugnis, & verbis altercatoriis, & injuriis in rixa, & ex accidenti inter viles personas prolatis, aut pro quavis alia simplici rixa, minisque etiam in fraganti reperti non carcerentur, nisi prius docti ad praesentiam Judicis sub poena privationis, & aliis arbitrio sui Judicis. Et si relaxandi erunt, gratis ubique relaxentur.

16. Querela Dominorum contra famulos, vel operarios, qui jam Dominos ex causa mercedis convenerunt, non recipiantur, nisi facto deposito, vel data cautione in forma depositi Judicis arbitrio, & non nisi in eo Tribunali, in quo causa mercedis pendet, si jurisdictionem habeat criminalem.

17. Captus ab incompetenti Judice, vel ab eo, qui non processit, remittatur ad eum, qui processit, sed captus ab eo, qui processum formaverat, non remittatur, etiam quod ab alio fuisset in procedendo, vel in contumaciam condemnando, praeventum, quinimo processus omnes, & informationes transmittantur ad illum, qui fuit diligentior in captura.

18. Quod si ex pluribus delicti consortibus quilibet aliquem habeat carceratum, remittantur omnes ad eum, qui habet principaliorum in manibus.

19. Curent autem Judices quicumque, ne rei detineantur in secretis ultra triduum

antequam examinentur, nisi cause natura aliud suadeat.

20. Et tam reos, quam testes interrogent, descriptis, & extensis a Notario integre verbis omnibus interrogatorii, rejecto prorsus, & sublato abusu illo scribendi, ad opportunam Domini interrogationem, vel interrogatus respondit, aut subdens interrogatus, aut simili, quem tamquam perniciolum, & uti suggestivarum interrogationum velamentum, & fraudibus plenum damnatum.

21. Responsiones similiter reorum, & testium integre de verbo ad verbum, prout ex eorum ore profluunt, etiam quod contra Fiscum sint, non diminute, nec per relationem, & in externa nationis hominibus adhibito scriba, vel interprete illius linguae perito, fideliter scribi faciant.

22. Nec ullo pacto Judicibus liceat, vel Notariis, testes, quos ipsi verisimiliter informatos crediderunt, citatos, seu vocatos, extrajudicialiter cum juramento, vel sine eo interrogare, & non scriptis eorum responsionibus dimittere, forsitan ex eo quod contra Fiscum deponant, & pro reo, seu omnia praevio juramento de veritate dicenda, eorum examen recipiatur, & in scriptis redigatur, dummodo non adit vehemens suspicio subornationis.

23. Reorum recognitiones non fiant nisi Judice praesente, & coram pluribus, nec ullo pacto reus antea ipsi testi ostendatur.

24. Testes pro Informatione Curiae non nisi in gravioribus carcerentur, & tunc pro relaxatione nihil penitus solvant, nec etiam pro alimentis, qua, vel inligator, si adest, solvere debeat, vel Fiscus.

25. Captum pro uno crimine, super aliis, de quibus indicia non habent interrogare nullo modo praesumant, sed in hoc, & aliis omnibus occurrentibus, Juris communis dispositionem Judices servare teneantur.

26. Et in quocumque crimine quantumvis gravissimo, reos antequam torturae subiciant, etiam non petentes admittant ad purgandum indicia, data eis indiciorum copia, pro ea tantum parte processus, quam ipsi, petierunt in forma boni extractus, & non registri, cum expressione nominum testium, & competenti termino ad faciendas defensiones, & eo pendente detur commoditas carceratis libere loquendi cum eorum Advocatis, & Procuratoribus etiam semotis arbitris, nisi tamen qualitas causa aliud necessarium suadeat, & dicta copia indiciorum detur pauperibus gratis, vel ostendantur originalia Advocato, & Procuratori Pauperum similiter gratis, & absque ulla impensa.

27. Neque cogantur rei declarare se habere testes curiae pro rite, & recte examinatis, & quatenus voluerint illos sic habere, praeter absentes, & mortuos, & salvis exceptionibus contra personas, & dicta testium, salvoque jure illos repetendi, talis protestatio admittatur, minimeque reiiciatur.

28. Actes contra reum repetendi, prius examinentur super interrogatorii pro Bull. Rom. Tom. V. Par. IV.

ejus parte datis, deinde super eorum depositionibus repetantur.

29. Acludices, Auditores, seu Locumtenentes Gubernatoris Urbis, seu alterius cujuscumque Magistratus habentis facultates procedendi praeter, aut contra formam juris, vel statutorum, non utantur dictis facultatibus, nisi praevio decreto dicti Gubernatoris, vel Magistratus, concedente sibi facultatem sic procedendi in illa causa.

30. Tormento Vigiliae Judices non utantur, nisi in delictis atrocissimis, & in quibus etiam urgentissima praecedant indicia, & tunc non nisi de voto Congregationis illius Tribunalis, quo proceditur contra reum, nec unquam reus subiciatur huic tormento Vigiliae eodem die, quo alio genere tormentorum fuit tortus, minusque reus, qui tormento funis semel, atque iterum tortus fuit. Nec quisquam in hoc tormento Vigiliae positus detineatur brachiis extensis ad modum torturae, ne ultra Vigiliae tormentum patiatur etiam tormentum funis, sed in omnibus modis adhibeatur, quo vel innocentia reus, vel supplicio reserveatur, & Judices tam in hoc, quam in aliis tormentis ipsi assidue, continueque assistant omnino, nec eorum loco Notarium, vel Substitutum Fiscalem dimittant.

31. Nec in tormento funis quemquam ultra horam pro qualibet vice detineant.

32. Insuper abstineant omnino a verbis, & factis injuriis in reos, ac testes.

33. In sententiis, & condemnationibus reorum absentium, & contumacium, Judices expriment poenas certas, neque se referant ad jus commune, Statuta, Constitutiones, vel dicta.

34. Reis in contumaciam condemnatis, & captis ante executionem sententiae, detur copia processus, si petatur, & acturum, etiam quod non fuerint admitti ad novas defensiones.

35. Nec ullus inquisitus, sive carceratus, sive non carceratus, non solum a Notariis juxta Constitutionem nuper a Nobis de anno 1608. editam, quam innovamus, & illibatam esse volumus, sed nec etiam a Judicibus, seu aliis quibuscumque Officialibus cogatur directe, vel indirecte processus cassare, absolutionem, seu abolitionem petere.

36. Similiter Judices, Fiscales, aut Notarii nullo modo cogant, vel inducant directe, vel indirecte, reos ad compositionem. Idecirco studeant Judices cellerrime causarum expeditioni, ne rei diutius tadio carceris, vel laboribus, & expensis fatigati, componere, & se redimere cogantur.

37. Studeant similiter omnes Judices, & Officiales quorumcumque Tribunalium generaliter dilaciones in favorem Fiscum abbreviare, ne rei diutius laboribus, & expensis fatigantur, nec differant expeditiones causarum inter privatos pendendum, licet Procurator Fiscum protestetur causam non expediri, nisi ipso citato pro ejus interesse, nisi de eo incontinenti saltem summarie doceat.

38. Obligationes, & satisfaciones quae

cumque de non offendendo, vel se repræsentando, aboleri, vel cassari nequeant, nisi citato Fisco, vel Commissario Camerae respectivo, & aliter cassæ habeantur pro non cassis, nisi quando cautio de non offendendo cassatur ob pacem sequutam, & consensum præstitum cassationi.

39. Et in quibus casibus Officiales, aut Exequutores habent aliquam partem pœnarum, si ex gratia pœnæ moderatio fiat, etiam post executionem, tamen non recipiant nisi partem ejus, quod juxta gratiæ tenorem persolvitur.

40. In hærendo Constitutionibus felicis record. Pii IV. quæ incipit *Cum alias per specialem*, & *Cupientes pro injuncta*, & Sixti V. quæ incipit *Ad Rom. Pontificem pertinet non modo*, & Clementis VIII. quæ incipit *Inter ceteras animi nostri*, *Prædecessorum nostrorum*, ac illas ampliando; Omnes, & quascumque pœnas, multas, compositiones, & confiscationes a reis, vel delinquentibus, malefactorum, vel quasi fraudum, & contraventionum quarumcumque, vel alia quavis occasione per quemcumque Judicem quavis dignitate, & quantumvis speciali nota dignum fulgentem, Magistratum, seu Tribunal Urbis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium, Gubernatorem, Auditorem Camerae, Vicarium, Senatorem, Annæ Præfectum, Præsides, eorumque Locatenentes, Auditores, & Judices, aliosque Camerae Urbis Ministros, quacumque dignitate fulgentes, & quovis titulo, & nomine, criminum, vel quasi cognitionem in Urbe habentes, vel quoquo modo exercentes, exigendas, sive ex bonorum mobilium, vel immobilium prædictorum reorum, vel delinquentium venditione, vel subhastatione redigendas, cujuscumque etiam minima quantitatis pœnes Camerae nostræ Depositarium pro tempore existentem, & non alium, integre, & absque ulla diminutione deponi debere præcipimus.

41. Nec quisquam ex Judicibus, Magistratibus, aut Officialibus præfatis, minus etiam Fisci Procurator, Camerae Commissarius, aut quivis alius dictarum pœnarum, multarum, compositionum, confiscationum, pecuniarum, aut participationum quovis modo, vel titulo habens, audeat, vel præsumat sibi propria auctoritate partem aliquam etiam minimam retinere, nec aliter recipere, quam de manibus Depositarii prædicti, prævio dictorum Magistratum mandato, Fisci Procuratoris, & in causis in quibus Commissarius Camerae intervenire solet, ipsius Commissarii manu subscripto, causam propter quam solvit, quantitatem, & personam, cui solvitur, expresse expressam continente, sub pœna privationis officii, & inhabilitatis ad alia: solutionesque aliter quam ut supra factæ tamquam indebite extortæ, restitui, atque ad earum restitutionem quilibet prædictorum ab eodem Commissario Camerae cogi omnino, & cum effectu debeat. Et nihilominus Depositarii aliter, quam cum prædicto

mandato, ut supra subscripto, solventes, de suo erogasse censeantur, & in reddendis rationibus id eis minime computari debeat.

De Judicibus in causis Civilibus.

§. XI.

1. Nullus Judicum audeat Superflatorias, dilationes, aut Non gravetur cuiquam adversus mandata ab aliis Judicibus, aut in aliis Tribunalibus relaxata concedere, & concessa sint nulla, neque servantur a Judicibus, qui mandata relaxarunt, salvis tamen inhibitionibus, quæ vigore appellationum, seu commissionum, aut in vim reasumptionis causæ, aut suspensionis censurarum, seu termini ab Auditore Camerae conceduntur, & salvis etiam Cartis dotalibus.

2. Minus etiam Judices apponere possint in mandatis illam clausulam, videlicet *Exequatur per Exequutores nostros*, sub pœna nullitatis, vel simili.

3. Expediant causas a quinque scutis infra summarie, manu regia, & sine scriptis, partibus tantum oretenus auditis, nisi aliter ipsis Judicibus ex rationabili causa visum fuerit, quam Turris Nonæ, Sabellorum, Ripæ, & Ripetæ Judices, & Consules Atrium exprimere in actis teneantur.

4. Causas autem summam scutorum undecim monetæ non excedentes, & coram competentibus Judicibus vertentes, nullus prorsus Judex, aut Magistratus reassumere possit.

5. Similiter causæ cujuscumque Collegii, Societatis, Confraternitatis, Archiconfraternitatis, Hospitalis, Ordinis, seu Religionis, Loci pii, Artis, aut personæ habitis ex privilegio proprium, & specialem Judicem, non reassumantur, postquam eorum Officiales, vel Procuratores, aut personæ privilegiatæ consenserint in jurisdictionem alterius Judicis ordinarii alius competentis, sine tamen præjudicio facultatum, & jurisdictionis Auditoris Camerae, necnon Tribunalis ipsius Camerae Apostolicæ, & Cameralium.

6. Et causæ mercedis ad effectum faciendi depositum, illæ tantum intelligantur, in quibus agitur de diurna, vel menstrua mercede, sive salario.

7. Non attendant nullitates, nisi ex defectu citationis, jurisdictionis, aut mandati, sed ad expeditionem causæ procedant.

8. Non relaxent Arresta contra debitores, nisi præcedente mandato relaxato servatis servandis, & aliter relaxata, sint nullius roboris, & momenti.

9. Pro debito summam septem aureorum ad rationem Juliorum duodecim pro quolibet aureo non excedente nemo carcerari possit, nisi debitum habeat annexum crimen.

10. Neque in dicta summa compræhendantur expensæ mandati, neque fiat cumlatio summarum, vel debitorum ad effectum carcerandi.

Nec

11. Nec concedant inhibitiones, Significationes, aut Non gravetur in vim cujuscumque Commissionis pro dilatione, vel alternativa obtinenda impetratæ cum clausula, *Sevata forma Moxus proprii*, nisi delato bireto viridi, & non aliter. Et nihilominus quacumque inhibitiones, & Non gravetur, aliter quam, ut supra concessa non suffragentur, & sint nullius roboris, & momenti, eisque non obstantibus executio quælibet realis, & personalis contra debitores sine bireto viridi repertos fieri possit, & valeat.

12. Nec quisquam Judex, aut Magistratus præter Auditorem Camerae, audeat directe, vel indirecte sub quovis prætextu concedere terminum, sive dilationem triginta dierum debitoribus.

13. Possit autem quilibet Judex, cui causæ restitutionis in integrum, nullitatis, & attentatorum fuerint commissæ, absque speciali commissione terminum præfigere ad docendum de causæ restitutionis, sive de ipsis nullitatibus, vel attentatis, & eo lapsis, nihilque quod relevet, docto, ad negotii principalis expeditionem devenire.

14. Possit etiam quisque Judex in quibuscumque causis coram eo introductis, vel introducendis, omnes terminos substantiales absque alia speciali commissione reiterare.

15. Mandata de manutenendo in possessorio summarissimo nullus Judicum det, nisi per viam decreti, non autem cedula, nec quicquam sportularum, aut propinæ pro eis, etiam a sponte dantibus accipiatur.

16. Mandata suspensionis fugæ non citato debitore in Urbe non concedantur, nisi confitto in actis summarie de credito liquido, ac de suspitione fugæ saltem per juramentum creditoris, & quod ipsi creditori non sit cautum per alios correos, vel fidejussores, & tunc etiam non relaxentur, nisi deducendo debitorem ad presentiam Judicis, non autem ad Carceres, & Judex ipse debitore ducto audito, prout ipsi videbitur, provideat. Expensæ autem mandati, & capturæ creditor ipse absque ulla spe repetitionis exsolvat. Et si creditor aliter hujusmodi mandatum extorserit, arbitrio Judicis puniatur, & Notarii in concessione hujusmodi mandatorum suspensionis fugæ, aut sequestrorum nullo pacto possint creditores cogere ad solvendam, vel deponendam mercedem mandati executivi.

17. Mandata suspensionis fugæ non subscribantur, nisi visis a Judice juribus, & a Judicibus non subscripta executioni nequam mandentur.

18. Juramentum calumniæ non admittant Judices, nisi præstitum juxta formam a Nobis infra Notariis in illius receptione præscriptam.

19. Pro perjurio autem in dicto juramento calumniæ commisso, non facile Judices criminaliter procedant, neque in alio Tribunali, quam ubi perjurium commissum prætenditur, & tunc non retardato judicio civili.

Bull. Rom. Tom. V. Par. IV.

20. Juramenta vero litis decisiva, coram Judice suscipiantur, & non aliter, nisi Judex aliud arbitratus fuerit ex causa infirmitatis, vel alterius legitimi impedimenti litigantium.

21. Causæ discussionum inter creditores, & hæredes defuncti, seu alterius debitoris, de cujus bonis inter ipsos creditores agitur, intra tres menses, quoad præsentem, quoad absentes vero citra montes intra sex, ultra autem intra novem menses expediantur. Et nullo modo nisi ex magna causa, ut supra diximus, instantia prædicta prorogetur. Et a die obitus debitoris intra duos menses hæredes præsentem, absentes autem citra montes intra quatuor, ultra vero montes intra sex, inventarium conficere, & an velint hereditatem adire, deliberare teneantur. Et interim Judices, coram quibus causas discussionis hujusmodi pendere contigerit, bona ipsius debitoris, vel defuncti, vel decocti creditoribus habentibus sua credita liquida, recepta idonea cautione de restituendo habentibus priora, & potiora, & contribuendo habentibus aequalia jura, consignari mandent, & faciant.

22. Et quia jam a sel. rec. Pio Papa V. Prædecessore nostro constitutum est, ut in causis discussionum miserabiles personæ alii anterioribus Creditoribus pro summa scutorum quinquaginta præferantur, Volumus, & declaramus, id habere locum, etiam cum dictæ miserabiles personæ sunt in majori summa creditrices, ut nihilominus pro dicta summa scutorum quinquaginta dumtaxat aliis etiam anterioribus in omni judicio juxta dictam constitutionem præferantur.

23. Et dictarum miserabilium personarum causæ, ad instantiam Creditorum coram quibuscumque Judicibus ordinariis competentibus introduci, & ab illis terminari possint.

24. Pro sigillo Judicis ordinarii in quibuscumque causis, & expeditionibus (his tantum exceptis, quæ taxam requirunt) non nisi julium unum recipiant.

Communia Judicum omnium, tam civilium quam criminalium.

§. XII.

1. Nullus Judicum sive ordinarius, sive delegatorum quantæcumque dignitatis, & auctoritatis, etiam speciali nota dignus, domi suæ familiariter retineat Advocatum aliquem, vel Procuratorem, etiam consanguineos, aut suæ Curie Notarium.

2. Similiter nullus Judicum sive ordinarius, sive delegatus suadendo, vel rogando, minus etiam commendando, vel aliis quomodolibet directe, vel indirecte se immisceat in proponendis Advocatis, Procuratoribus, vel Solicitoribus in causis tam coram eis, quam coram aliis pendentibus.

3. Ipsi autem Judices ordinarii quicumque, tam civiles, quam criminales, abstineant omnino a Procuratoris, vel Advocati

E 2 mu.

munere, tam publice, quam secrete exercendo.

4. Ad hæc Judices omnes, item Auditores, Subauditores, Locatenentes, & Substituti, seu alio quocumque nomine nuncupati, tam in causis civilibus quam criminalibus, & mixtis a partibus coram se litigantibus, sive sint actores, accusatores, querelantes, aut instigatores, sive etiam rei conventi, inquisiti, vel querelati, nihil prorsus muneris, aut doni, neque sub alio quocumque titulo, nomine, vel prætextu quantumlibet minimum accipiant, sub poenis nostro, & Successorum nostrorum arbitrio infligendis.

5. Judices quicumque tam civiles quam criminales, tam ordinarii quam delegati, etiam in causis in officio Archiviæ Prælati Romanæ Curie commissis, sententias, prout in cedula ferre, & terminos pro servatis habere soliti, dictarum sententiarum cedulas subscribere, & publicare, nec non terminos pro servatis habitos intra decem dies omnino a die habiti termini pro servato, & non ultra declarare possint, & debeant, exceptis Rotæ Auditoribus, qui in hoc eorum facultatibus utantur.

6. Nec citationes, in quorum terminis pronunciare, vel quarum terminos pro servatis habere contigerit, penes se ipsos retinere possint, sed penes Notarios dimittant, alioquin sententiæ, & termini ipsi, lapsis dictis decem diebus, pro nullis, & circumductis habeantur.

7. A litigantibus Judices, & eorum usque ad secundum gradum cognati, & affines, eorumque familiares, neque mutuum, neque fideiussiones, nec alias similes obligationes recipiant.

8. Similiter a baroncellis, & quibusvis aliis executoribus etiam suarum Curiarum particularibus, etiam sponte dantibus sub quovis prætextu, nihil prorsus recipere possint.

9. Innovamus Constitutionem sel. rec. Gregorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri, de datis, & promissis propter gratiam, vel justitiam consequendam, quæ incipit, *Ab ipso Pontificatus nostri*, & est sub data anni millesimi quingentesimi septuagesimi quarti, nonis Novembris, Pontificatus sui anno Tertio, cujus tenor hic pro expresso de verbo ad verbum habeatur.

De Sportulis, seu Propinis.

§. XIII.

1. Nullus Judicum ordinariorum, Urbis, & Romanæ Curie cuiuscumque dignitatis, etiam speciali nota dignus, in causis civilibus ordinariis ratione sportularum, sive propinarum aliquid prorsus accipiat, etiam a sponte dare volentibus.

2. In Commissariis autem pariter civilibus, ubi de summa scutorum vigintiquinque agitur, & infra, nihil prorsus, a viginti quinque supra usque ad centum inclusive, scuta tria, a centum usque ad ducentum,

scuta sex; a ducentum usque ad quancumque summam, scuta decem, & non ultra.

3. Pro quacumque sententia declaratoria ob non partitionem monitorii in contumaciam, non ultra julios septem cum dimidio.

4. Pro declaratoria in vim literarum, aut alias habente vim diffinitivæ si summa sit certa, accipiant juxta taxam prædictam, si vero incerta, sed agatur ad ipsarum literarum executionem, accipiant juxta causæ, & personæ qualitatem, dummodo non ultra quinque aureos.

5. Pro quacumque interlocutoria, sive decreto, ante sententiam diffinitivam nihil omnino.

6. Similiter, & pro decreto mandati de manutenendo, item decreto moderationis, inhibitionis, & multo magis pro decreto taxationis expensarum, nihil omnino recipiatur.

7. Pro decreto super contractibus minorum, mulierum, aut rerum Ecclesiæ, & Piorum locorum in Domo ipsorum Judicum interponendo, non ultra julios quinque, extra Domum vero, non ultra julios decem.

8. Quæ decreta non nisi a Governatore, Auditore Cameræ, Vicario, & Senatore, eorumque Judicibus, ac Judice Burgi in Burgo, & Advocato Pauperum dumtaxat, & a nullo alio interponantur, & a pauperibus nihil recipiant.

9. Facultates autem interponendi decreta quibusvis aliis personis, & Judicibus in Urbe hætenus concessæ, pro cassis, & annullatis haberi volumus, prout illas omnino cassamus, & annullamus.

10. Capitaneus autem appellationum Curie Capitolii recipiat sportulas juxta taxam ei constitutam ab Urbis Statutis, non tamen in casibus sibi hac Constitutione interdicitis.

11. At prædictas sportulas, sive propinas, ut supra taxatas Judicibus, non nisi de manibus Notarii causæ, & sententiæ prius ab ipsis subscripta accipere ullo modo liceat.

12. Debeantque propterea Notarii librum habere, in quo dictas sportulas, seu propinas notent, cum pro Judicibus deponuntur, ubi cum postea lata sententiæ Judici persolvuntur, ipse Judex manu propria notato deposito subscribat se illam recepisse. Quæ sic, ut supra, Judici data deinceps inter expensas litis taxandas, ac resciciendas omnino ponatur, & victori resciciatur, usu quocumque contrario non obstante.

De Commissariis.

§. XIV.

1. Quicumque Commissarii, & Subcommissarii tam ad instantiam Fisci nostri, quam etiam particularium personarum a Nobis, aut a Successoribus nostris Romanis Pontificibus, vel Almæ Urbis nostræ Governatore, Cameræ Apo-

stolicæ Auditore, Vicario, Senatore, & aliis quibuscumque Judicibus ordinariis, seu delegatis ad diversa loca missi, ad sumendas informationes, formandos processus, & alia necessaria gerenda, necnon omnes, & singuli Notarii secum ad effectus prædictos assumptis teneantur omnia, & singula Acta per eos scripta, & recepta, processus, testium dicta originalia, & authentica, cum primum ad Urbem redierint, vel commissio finita fuerit, omni mora postposita penes acta Notarii, ubi ipsa causæ specialis pendet, vel pendere speratur, aut si id dubium sit, apud eum Judicem quem Procurator Fiscalis noster elegerit, exhibeant, deponant, & dimittant, sub amissionis integri eorum propterea debendi salarii, ac etiam ducentorum ducentorum Cameræ Apostolicæ applicandorum poena.

2. Ne autem propterea Notarii, & Scribæ prædicti laborum suorum jacturam faciant, mandamus, ut si pars certa, & manifesta fuerit, ad cujus instantiam talis processus sit formatus, contra eam pro condigna Notarii satisfactione Judices ipsi summarie, & executive procedant, prout in causis mercedum, & depositorum Governator procedere consuevit. Sin autem nulla sit pars, sed solus Fiscus noster ex Officio inquirat, & procedat, tunc de primis, quæ ex causâ hujusmodi proveniunt, emolumentis eidem Notario celeriter, & sine fraude Judices causæ satisfieri mandent, & faciant cum effectu.

3. Nec non Commissarii prædicti ad bona quæcumque tam mobilia, quam immobilia, & se moventia ubicumque existentia, quantumcumque personarum pro tempore delinquentium, & quorumcumque excessuum, seu delictorum prætextu, quæ Judices ipsi coram quibus causas hujusmodi pendere contigerit, Cameræ, seu Fisco nostro applicanda esse putaverint, capiendæ, & apprehendendæ, deputati, seu deputandi, se de bonis ipsis non amplius intrmittere, nec ex eis quicquam etiam ratione viatici, seu alia quavis ratione, vel causâ, sibi retinere ullatenus possint, aut debeant, sed causis, & processibus hujusmodi coram Judicibus illis coram quibus illæ prius pendebant terminandis, & finiendis remanentibus, ipsi Commissarii in informationibus, & processibus in similibus fieri solitis rite formandi dumtaxat versari, ac fideliter, & ordinate, omnique cessante strepitu, & confusione, bona ipsa uti decet, in Inventarium redigere, & annotare, ac illa sic redicta, & annotata, Thesaurario, seu Depositario Cameræ prædictæ in Provincia, sive ejus Vice-Theaurario, aut Vice-Depositario in illa Civitate, vel loco deputato, realiter, & cum effectu dare, tradere, & consignare teneantur. Volumus autem, quod de bonis sic annotatis, & consignatis, eisdem Commissariis de eorum viaticis juxta formam, & ordinem a Judicibus a quibus dicti Commissarii transmissi fuerint præscriptum, satisfieri a Depositario possit, & debeat.

4. Commissarii vero ad spolia, decimas, subsidia, vel alia regalia, aut credita Cameralia, vel Fiscalia exigenda, sive recuperanda, non nisi idonei, & probatæ vitæ nullum habentes in ea interesse constituantur, qui etiam jurejurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio, fideliter, & diligenter exercendo astringantur. Serventurque quoad eos in omnibus decreta Congregationis bono regimini Communitarum Status Ecclesiastici præpositæ, & edicta Cameralia, quæ per præsentis approbamus, & innovamus.

De Advocatis Pauperum, & Fisci.

§. XV.

1. Advocatus Pauperum sollicite, studeat, ne carcerati, in aliquo tam a Judicibus, quam etiam ab executoribus, & Carcerum Custodibus graventur, & propterea non absint unquam in visitationibus Carcerum, tam publicis quam privatis. Et Procuratores Pauperum, ac illorum substitutos, & etiam Carcerum Visitatorem singulis hebdomadis una vice ad se evocet, & de omnibus carceratis præsertim iis qui in secretis detinentur, diligenter se informet. Et si ipsos Procuratores, vel substitutos, & Visitatorem negligentes invenerit, Visitatoribus carcerum denunciaret, atque ut de aliis provideatur instet, & cum ratione sui officii gratis pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil prorsus ab illis accipiat. Et ut facilius pauperibus operam suam impendere valeat, visitato Carcerum quolibet die ad eum accedere, & alia quæ illi hac Constitutione injuncta sunt, facere teneatur.

2. Non possit Advocatus præfatus contra reos ad offensam, etiam si causâ extra carceres agatur, patrocinando, aut alias quomodolibet sub quovis prætextu intervenire, nec, exceptis pauperibus, pro ullo alio qui contraxerit, aut litiget cum Camera, patrocinetur.

3. Fisci Advocatus in omnibus causis criminalibus, & aliis Fiscum tangentibus ubi articuli Juris emerferint, interveniat, & Procurator Fisci ipsum super hoc omnino requirere teneatur, & in eis absque ullo premio patrocinetur. Possit tamen ab instigatores propriam injuriam, vel interesse prosequentibus, si quid sponte dare voluerint, illud percipere. Idemque in omnibus visitationibus Carcerum adesse teneatur, nec reorum, etiam extra Carceres existentium defensionem assumat, sed pro veritate, & justitia causam Fisci teneatur.

De Pauperum Procuratoribus.

§. XVI.

1. Procuratores Pauperum, ac ipsorum Substituti singulo quoque die carceres visitare, & nomina omnium qui ad illos ducuntur, ac Judicium de quorum man-

mandato, ac etiam causas eorum detentionis, & diem cum in liberiore carcere, seu ad largam ponuntur, & an ante, vel post prandium, sive cenam, annotare teneantur, & similiter pecunias, & alias quascumque res, quas invenerint repertas fuisse penes ipsos carceratos, & deinde omnia ad notitiam dicti Advocati Pauperum deducant, ad quem etiam quod ab ipso minime requisiti fuerint, semel in hebdomada, & interim toties quoties carceratis opus erit accedant.

2. Nihil omnino accipiant, non solum a pauperibus, sed nec etiam ab aliis carceratis, etiam quod divites sint.

3. Non possint aliquo modo dicti Procuratores, & Substituti contra reos ad offensam, etiam si extra Carceres ipsorum reorum causa agatur, patrocinando, vel alias quomodolibet sub quovis pretextu intervenire.

De Fiscis Procuratore, & Substitutis.

§. XVI.

1. **I**N omnibus causis criminalibus quorumcumque Judicum, & Tribunalium, etiam Ripæ, Ripette, & aliorum omnium, unus tantum sit Fiscus Procurator generalis a Nobis, & successoribus nostris scilicet deputatus, quo citato, vocato & audito, & non aliter possit ad earum expeditionem, compositionem, seu quodcumque aliud decretum procedi, exceptis dumtaxat causis fori Capitolini, & iis in quibus pro Fiscis intervenire solet Camera Commissarius.

2. Qui Fiscus Procurator in primis propiciat, ut quemadmodum in admissione ad ejus officium in Camera juramentum præstat de illud recte, ac fideliter administrando, ita deinde taliter in illius prosecutione se gerat, ut promissis respondeat, nec ullam causam promoveat, quam calumniosam esse cognoverit, & cum primum de calumnia, lite coepta, vel de rei innocentia constiterit, ab illa desistat, etiam non expectata sententia.

3. Cumque ratione sui officii cogatur ad introducendas causas in quibus de interesse Fiscus agit, nihil omnino ab instigatoribus accipiat pro decreto, vel subscriptione cujuscumque Monitorii, etiam ad personaliter comparandum, vel alia quacumque causarum introductione.

4. In prosecutione vero causarum tam ipse, quam Substituti ipsius, non nisi moderate pro labore per eum, sive ejus Substitutos ad utilitatem, & commodum eorundem instigatorum subeundo. Nihil vero accipiat a reis sub quovis pretextu, & præsertim ab iis qui obtinuerint sententiam absolutam, a qua ipse Procurator appellare noluerit, nec etiam pro appositione manus in mandatis de relaxando.

5. Similiter, & substituti ipsius, pro inventariis, cassationibus processuum, citationibus, informationibus, aut alio quo-

cumque pretextu, titulo, vel causa, nihil profusus a reis, sive in carceribus, sive extra eos constitutis, aut pecuniæ, aut muneris, etiam esculentum, aut poculentum, & a jure, vel Constitutionibus permittum, accipiant, sub poena infamiae, privationis officii, inhabilitatis impostum, & aliis etiam nostris, & successorum nostrorum arbitrio.

6. Quoad expensas contumaciales, vel quæ alias a reo reficiuntur, si instigator aderit, sive apertus, sive secretus, qui ipsas fecerit, ipsi instigatori Procurator Fiscalis, cui ratione condemnationis solvenda veniunt, restituat, ubi vero nullus adfuerit instigator, satisfactis prius de illis Notariis pro mercede laborum suorum, residuum dictarum expensarum, cum non sit justum reum ex contumacia sua commodum consequi, eidem Procuratori Fiscis solvatur.

7. Reos ipse Fiscus Procurator, aut ejus Substituti non interrogent, neque testes examinent, nisi in præsentia Judicis. Atque extra Carceres liceat eisdem cum interventu Notarii examinare. Et pro assententia pro sive examine reorum, vel testium, sive ad offensam, vel alias pro reo productorum, nihil profusus accipiat ipse, nec ejus Substituti, & ubi in termino citationis examini testium non interfuerit, vel interrogatoria non dederit, testes inducti sine ulteriori dilatione examinentur.

8. Citatus originalem citationem non possit ultra diem penes se retinere, sed illam die sequenti restituere teneatur, in qua citatione, pars ad cujus instantiam sit, nomen Notarii in cujus officio causa tractatur, vel tractari debet, & Procuratoris si principalis absit ab Urbe, debeat apponere, alioquin citatio ipsa nulla censetur, nec ipsum Fiscus Procuratorem efficiat.

9. Non det mandata de capiendi quempiam, voce, vel in scriptis, nisi ubi adfuerit periculum fugæ, & Judicis copiam incontinenti habere non possit.

10. Et cum ad Signaturam spectet causas appellationum nomine dicti Procuratoris Fiscalis sententiis contra eum latis interpositarum rescindere, vel committere, idem Procurator appellare non prohibetur, verum quo ad illarum rejectionem, vel commissionem, pro causarum, vel personarum qualitate Signatura ipsa occurrentibus casibus hujusmodi providere poterit, in cujus Commissionis Signatura citetur prius, antequam signetur, pars quæ sententiam absolutam obtinuit, & aliter Signatura nullius si roboris, vel momenti.

11. Et cum officium Procuratoris Fiscus quoad causas criminales principaliter consistat in prosecutione publicæ vindictæ, non se intromittat pro obtinendis inhibitionibus de supersedendo in causis civilibus, & præsertim usurarum, nisi ubi de jure ad ejus instantiam inhiberi potest.

12. Nec ei concedantur literæ ad partes pro capiendis inditiis nisi dato prius aliquo fumo arbitrio Judicis à quo impetrantur, & tunc non committantur alteri, quam

De Advocatis, Procuratoribus, & Sollicitatoribus.

§. XVIII.

1. **A**Dvocati, seu Procuratores, Consanguinei, vel Affines usque ad secundum gradum alicujus Judicis, vel Officialis, in causis coram eo pendentibus, nullo pacto valeant patrocinari.

2. Non omnes passim, sed si solum ad procurandum in Rotæ Auditorio admittantur, qui doctrinæ usus, & morum examen subierint, & per ipsos Rotæ Decanum, vel alium loco Decani arbitrio Rotæ deputandum, adhibitis duobus, vel tribus Procuratoribus ab ipso Collegio deputatis, super his universis approbati fuerint, unde si qui tales in præmissis idonei reperti non erunt, a Procuratoris officio removeri volumus, ac pro dicto examine aliquid exigi, vel solvi debere expresse prohibemus.

3. In Tribunalibus Gubernatoris, Auditoris Camera, Vicarii, & Senatoris, Procuratores non admittantur, qui non sint prius approbati a Superioribus illius Tribunalis, & in libro particulari descripti.

4. Quin etiam ut indemnitati litigantium consulatur, omnibus, & quibuscumque Judicibus districte præcipimus, ne Procuratores inhabiles ad causas coram ipsis agendas admittant.

5. De propinis, seu hibilibus dandis, Procuratores, aut etiam Advocati se non immisceant, sed curam hanc partibus, vel earum Sollicitatoribus relinquunt.

6. Stipendia modeste, nec ultra meritum, aut ultra taxas capiant.

7. Et sicut de quota litis, ita de fructibus, & expensis, aut parte earum in quibus Adversarii condemnantur, aut aliis emolumentis, & præmio, cum partibus in eventum victoriæ quicquam Advocatus, vel Procurator nullatenus conveniat.

8. Unum Procuratorem idoneum cum competenti salario, qui patrocinium pauperibus gratis præstet, singulis annis deputent Procuratores in eorum Collegio, & factam deputationem denuncient Advocato Pauperum, qui ejus opera uti, & pauperes ad eum, cum occurrerit, mittere possit.

9. Cum Notariis, vel aliis, de gratis registro, & extractum, præterquam in partium principalium utilitatem, & commodum, ita quod evidenter appareat per instrumentum publicum, non paciscantur, & in his reperti culpabiles perpetuo sint procuratoris officio privati.

10. Notariatus aliquod officium Procuratores emere non possint, neque cum Notario societatem aliquam inire, neque in totum, neque in partem sub poena amissionis ipsius officii. Quod Advocatis etiam prohibitum esse volumus sub eadem poena.

11. Sententias contra eorum principales a Curia absentes, a quibus procurare licet in rem judicatam transire non permittant, sed appellare, & causam committi facere teneantur, ac principalibus suis signifi-

quam loci Ordinario, vel ejus Vicario, nisi subsistente probabili causa suspicionis.

13. Nec etiam dilaciones non necessarias, nec debito longiores. Quinimmo potius studeant Judices quamprimum causas expedire.

14. Procurator præfatus non tractet de compositione cum ipsis reis, sed expeditioni causarum incumbat, & ubi reus compositionem fieri petierit, non fiat nisi cum interventu Judicis, & ipsius Fiscus Procuratoris.

15. Qui etiam non prosequatur causam appellationis a sententia contra eum lata, ubi adsit instigator secretus, vel apertus, nisi data prius per eundem instigatorem, cautione de reficiendo expensas tam prioris, quam ulterioris instantiæ in eventum succumbentiæ.

16. Non audiatur Fiscus protestando, causam quæ agit inter privatos non expediendi nisi ipso citato sub pretextu interesse ipsius, nisi de illo incontinenti, quantum Judici sufficere videbitur, docuerit.

17. Et cum sit Fiscus, & Camera Apostolicæ Procurator generalis, & propterea ad eum spectet Procuratores Fiscales uti ejus Substitutos in terris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ deputare, illos Legati etiam de latere cum literis patentibus dicti Procuratoris Fiscalis ad eorum officia admittere teneantur, & faciant admitti. Qui substituti sub poena privationis eorum officii, ac aliis arbitrio nostro imponendis, ipsum Procuratorem generalem de omnibus Fiscum concernentibus, & præsertim de sententiis tam absolutiis, quam condemnatoriis certiorum facere debeant.

18. Caveat autem idem Procurator generalis, ne a dictis ejus Substitutis, sive pro substitutione faciendâ, sive quavis alia ratione, vel causâ quicquam recipiat, sed omnia emolumenta eisdem Substitutis libere, & integre dimittat.

19. Vigilem autem dicto Fiscus Procuratori, & centesimam Substituti ipsius de compositionibus, confiscationibus, & poenis eorum opera, & interventu jam incameratis, idest facta jam incarceratione, & non prius, deberi, ac persolvi volumus, & declaramus.

20. Et amplius eidem Substituti Fiscales cum ad reformandos processus extra Urbem mittuntur, ultra victus, & equorum impensam, possint etiam debita, & taxata viatica recipere.

21. Et Fiscus Procurator septem Substitutos habere debeat, quibus singulis Camera scuta quinque mensura persolvat, videlicet quatuor Substitutos pro Tribunali Gubernatoris, duos pro Tribunali Auditoris Camera, & unum pro Tribunali Vicarii.

gnificare, & prorogationem fatalium semel petere, sub poena privationis officii, & aliis poenis arbitrio Judicis.

12. Postquam alicujus causae patrocinium susceperint, & onus Procuratoris receperint, indefensas causas non dimittant, sed pro viribus defendant, nisi excusationem legitimam habeant a Judice approbandam, necnon secreta causarum adversarii non revelent aliquo praetextu, vel causa sub iisdem poenis.

13. Procuratores, & Solicitatores quarumcumque causarum, non possint a suis Clientibus salarium petere, nisi conventum.

14. Pridie ejus diei quo Rota agit, non liceat Advocatis, Procuratoribus, & Solicitoribus, etiam tamquam amicis, vel aliter attinentibus, studia Auditorum perturbare.

15. Procuratores, qui sunt de Collegio Procuratorum praecedant omnes alios Procuratores, licet antiquiores.

16. Neque Advocatus, neque Procurator, aut Solicitor, qui pro una parte patrocinium suscepit, in eadem causa pro altera patrocinari possit sub poena privationis officii, & infamiae.

De Notariis Tribunalium Urbis.

§. XXX.

1. Nullus Notariorum cujuscumque Curiae, sive criminalium, sive civilium causarum, audeat quicquam exigere, nisi juxta taxam eis traditam, quam vulgari sermone scriptam in eorum officiiis appensam, ita ut ab omnibus legi possit, habere teneatur.

2. Exerceant autem singuli (etiam quibus officia per Sedem, seu Camera Apostolicam concessa fuissent) eorum officia per seipso, nec illa arrendare, locare, aut in administrationem quovis modo concedere possint sine expressa nostra, aut Successorum nostrorum Romanorum Pontificum licentia in scriptis obtenta, & tunc non nisi personis a Superioribus sui Tribunalis approbatis, ac recepta satisfactione fideliter exercendo, & observandis taxis, & reformationibus.

3. Et loca pia habentia aliquod simile officium illud exerceri faciant ab aliquo viro probo ab eis stipendiato, & a Superiore sui Tribunalis approbato, qui taxas, & reformationes observare, ut supra satisfecit teneatur.

4. In juramento calumniae a partibus praestando Notarii jurantem admoneant vim, & importantiam ipsius, & faciant haec nominatim, & specificè asseri, & jurari. Primo, quod non animo calumniandi agit, vel defendit, sed quia lis pro parte sua sibi iusta videtur. Secundo, quod probationem non exiget, nisi quam pro veritate sibi necessariam putabit. Tertio, quod nihil dedit, aut promisit, dabit, vel promittet Judicibus, aut Notario, vel testibus,

aut mediatoribus, aut alicui alteri personae, ut sententia detur. Quarto, quod calumniandi animo aliquam dilationem non petet. Quinto, quod pactum de quota litis non fecit. Quae Capitula per Actuarium jurantibus declarari mandamus sub poena decem aureorum vice qualibet incurrenda. Et nihilominus ulterius ad scribendum in illa causa non admittatur. In actis tamen non opponatur, nisi jurasse monitum juxta formam hujus constitutionis.

5. Nihil scribant in causis ubi agitur de summa, vel re valoris infra quinque scuta, nisi aliter Judex mandaverit.

6. Et in causis scutum unum non excedentibus Notarii cujuscumque Curiae nihil prorsus recipiant a partibus, ab uno vero scuto usque ad duo inclusive pariter nihil, nisi si quid a Judice fuerit eis concessum, sub poena furti.

7. Neque possint rogari de Instrumentis quae extra judicium fiunt ad referendum alteri, quamvis Connotario, etiam Camera, vel Auditoris Camera, sed quisque per se, aut per proprios Substitutos qui in ipsius officio commorantur, de dictis Instrumentis rogetur, & non pro altero ad referendum.

8. Si contingat unum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur accipiens per totam illam diem, qua acceperit, relationem facere, & decretum scribatur, sive scriberetur manu Notarii referentis.

9. Nec quisquam similiter possit in futurum plura Notariatus officia in diversis Tribunalibus obtinere, sed censeantur, esse dicta officia inter se incompatibilia, absque nostra, vel Successorum nostrorum Romanorum Pontificum licentia.

10. Et tam ipsi, quam eorum Substituti non possint esse Procuratores in Curia, in qua Notarii sunt, aut Substituti officium exercent.

11. Citationes, Monitoria, seu quavis alias provisiones, extra Urbem mittendas non expediant ad alicujus instantiam, nisi notato in actis nomine Procuratoris, principalis, aut alterius illas obtinentis, ut si ad illarum moderationem sit procedendum, possit pars incontinenti scire, quis sit citandus, ejusque citatio sufficiat ad obtinendam moderationem.

12. Nec sufficiat in actis exprimere nomen Procuratoris, nisi iis notus sit in Curia ad hoc ut citari possit, vel saltem talis Procurator eligat domicilium ubi citari velit.

13. In mandatis executivis vigore instrumentorum, sive apocarum relaxatis tam in Curia, quam extra eam mittendis, apponatur dies, mensis, & annus instrumenti, sive apocae, cujus vigore mandatum relaxatum fuit.

14. Similiter in relaxatione mandatorum, & quarumcumque expeditionum tam in Curia, quam extra eam mittendarum citatis partibus, vel earum Procuratoribus, aut in contradictorio judicio obtenta-

rum, apponi debeat altera ex istis clausulis, videlicet: In contumaciam N. Procuratoris, vel si Procurator vere contradixerit, & in actis protestationem fecerit, loco praedictae clausulae scribatur, non obstante protestatione N. ex adverso Procuratoris.

15. Porro moderatis inhibitionibus a suo Judice emanatis nullo praetextu Notarii lapsio termino intimationis possint obtenta moderationis fidem retardare, nisi de impedimento vere constet in actis. Notarii quorumcumque Tribunalium Urbis, excepta Rota, teneantur in quibuscumque causis etiam Commissariis intra Statum Ecclesiasticum dare literas missivas loco remissorialium, & pro singulis literis hujusmodi, atque illarum instrumento, etiam cum articulis, & interrogatoriis introclulis, solvatur merces juliorum novem, nec pars hujusmodi literas petens contra ejus voluntatem cogatur remissoriam accipere.

16. Summaria Testium quando a Notariis dari contigit scribantur in bona carta non bibula, & caractere intelligibili, soluta solita mercede.

17. Notarii nullam prorsus mercedem, aut emolumentum etiam minimum recipiant, quod prius in libro receptorum quem retinere debeant) fideliter non annotaverint, cum expressione diei, causa, & personae solventis, ut ex libro superior possit ex officio cognoscere, si quid ultra taxas indebite receperint.

18. Caterum de datione Arrharum pro registris, extractibus, aut copia Indictorum, non stetur libro Notarii, nec ejus annotationi, nisi cum subscriptione partis, aut Procuratoris arrham dantis.

19. In manualibus, vel broliardis, vel libris instrumentorum actorum, & filzarum quas vocant ligatarum, non dimittant Notarii folia ulla in parte alba, ubi scribi solet, sed ubi sic alba remanserint, ea interlineare teneantur.

20. Non retineant scripturas, & jura quaecumque producta in pulpitis, sed infra biduum a die productionis eorum productionem in manuali, seu broliardo actorum annotare, & in filzis ponere teneantur, etiam quod productio fuerit in calce citationis annotata. Examina reorum, & testium quorumcumque tam in civilibus, quam in criminalibus, ab initio, & in ipso actu examinis describantur in libro bene compacto, & compaginato.

21. Non audeant Notarii inconsulto Judice facere ex se decretum aliquod quantumlibet solutum, & ordinarium, nec aliquem terminum quamvis levissimum in forma, ut ajunt, servare, sed semper Judicem adeant, & citationes omnes coram eodem legant, ab eoque decreta sumant, & deinde in actis apponant, & idem servant, etiam si terminus sit ad videndum inhiberi juxta formam commissionis, sub poena falsi, & privationis exercitii.

22. Citationes, & aliae Curforum, & Mandatariorum relationes, nullatenus in actis apponantur, nisi Curfores, & Mandatarii Bull. Rom. Tom. V. Par. IV.

eam in cartulis earum subscripserint, & supra subscriptionem nomen Notarii causae appositum fuerit.

23. Citationes, & alios actus pro aliquo, vel contra aliquem non recipiant, nisi tam Actoris, quam rei nomen cum cognomine, & exercitii, vel habitationis, vel patriae designatione specificè in eis exprimat.

24. Citationes ad videndum mandari consignari pignora non recipiant, nisi appositum sit etiam ad videndum mandari subastari.

25. Item non audeant differre, vel retardare publicationem, ostensionem, & lectionem sententiarum tam civilium, quam criminalium sub praetextu non solutae notae ipsarum, aut registri, & aut alterius cujusque mercedis sibi debita. Quinimmo teneantur per totum sequentem diem illas una cum citationibus ad sententiam in peculiari libro, quem ad hoc habeant, registrare.

26. Quod etiam servetur in cedulis privatis Depositorum, quae scilicet statim facta illarum productione registrantur.

27. Sententiarum, Decretorum, aut aliarum quarumcumque scripturarum tam civilium, quam criminalium copiam unicuique petenti, soluta copiae competenti mercede dare teneantur.

28. Caveant insuper Notarii scribere quemquam in actis uti instantem, protestantem, producentem, seu quomodolibet comparentem, nisi is tunc praesens fuerit, nec suffragetur mandatum generale Notario datum a quavis persona, ut possit ejus nomen in causis, vel actis apponere.

29. In eventum in quem in causis stant nullitates quae possint adscribi culpa, aut negligentiae Notarii, & pars propter pauperatam expensas rescire non valeat, ad illas Substitutus Notarii, qui in causa scripsit, teneatur.

30. Protestatione scribantur in broliardo eodem die, nec recipiantur in foliis volantibus, & quatenus ob eorum longitudinem in hujusmodi foliis recipiantur, statim hujusmodi receptio in broliardo annotetur.

31. Similiter non audeant expedire mandata, quae non fuerint a Judice manu propria subscripta, & aliter expedita sint omnino, & in quacumque Curia etiam Capitolii nulla. Verum dicta subscriptio gratis fiat, nec ob eam augeatur ullatenus solita impena mandatorum.

32. Quando aliquis Notarius allegatur suspectus, & alius deputatur, una tantum merces consignanda alteri ex dictis Notariis, cui de jure persolvatur.

33. Custodiant Notarii diligenter scripturas omnes, extractus, & registra, & quibusvis personis accomodata infra annum a die accomodationis recuperare, alioquin eis, vel aliquo eorum deperditis illa suis sumptibus rescire teneantur.

34. In Notariorum officii non recipiantur Substituti, Scribae, Juvenes, vel alii quicumque ad Testes examinandos, neque ad conficienda acta civilia, aut criminalia,